

**HOTĂRÂREA nr. 254
din 16.04.2019**

Dosar nr.: 210/2018

Petiția nr.: 1662/26.03.2018

Petentă:

Reclamați: Inspectoratul Școlar București, Comisia Municipală București pentru Examenul de Evaluare, Centrul Național de Evaluare și Examinare

Obiect: neadaptarea metodei de examinare la susținerea examenului de simulare a bacalaureatului

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Inspectoratul Școlar al Municipiului București -
Comisia Municipală București pentru examenul de evaluare
Centrul National de Evaluare si Examinare -

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petenta consideră că fiul său este discriminat la susținerea examenului de simulare națională, proba scrisă, pe motiv că acesta nu a putut realiza lucrarea, metoda nefiind accesibilizată, individualizată, la nevoile fiului său.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adresei nr. 3154/23.05.2018 a citat părțile pentru data 11.06.2018.

5. Prin intermediul adresei nr. 126/14.01.2019, a fost introdus Centrul National de Evaluare si Examinare ca parte reclamată, recitându-se toate părțile din cauză pentru data 05.02.2019.

6. Totodată, prin adresa 127/14.01.2019, a fost solicitat un punct de vedere Liceului Teoretic Național. Acesta nu a răspuns solicitării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării până la soluționarea dosarului.

7. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Petenta consideră că fiul său, minor, elev al Liceului Teoretic Național, având handicap grav, deplasabil în fotoliu rulant, a fost discriminat la susținerea examenului de simulare națională scrisă deoarece nu a beneficiat de o adaptare curriculară pentru examinare, tip grilă pe calculator, în vederea egalizării șanselor, deși a solicitat acest lucru autorităților competente, în conformitate cu actele medicale.

9. Elevul are un coeficient de inteligență peste medie, neavând tulburare de învățare, ci are o dizabilitate locomotorie, de origine spastică. Mai precis, minorul suferă de un cumul de disfuncții, respectiv mobilitate restrânsă, disgrafie și dislalie, din cauza cărora a fost în imposibilitatea de a susține proba scrisă a examenului de simulare națională, în condițiile în care nu a beneficiat de o adaptare a metodei de susținere a examenului la nevoile sale.

10. Petenta a anexat certificatul de orientare școlară și profesională nr. 701/24.05.2017, în care este specificat faptul că elevul, având gradul de handicap grav, are intelect normal cu IQ 106, suferă de diplegie spastică formă severă cu multiple contracții tendinoase, retard locomotor sever. În același document se specifică faptul că acesta nu necesită cerințe educaționale speciale și este nedepasabil din motive medicale.

11. Mai mult, petenta susține că deși există Hotărârea Curții de Apel nr. 111/2017 prin care Inspectoratul Școlar este obligat să asigure continuitatea serviciilor psihoeducaționale cu kinetoterapeut, logoped, profesor de sprijin, acesta nu a respectat sentința sau a prevederilor legale.

12. În data 05.02.2019, la cea de-a doua audiere a părților, a fost prezent și copilul petentei care a declarat că la examenul scris de simulare națională nu a beneficiat de subiecte adaptate, sub formă de test grilă, deși acesta a solicitat acest lucru. Mai mult, în cadrul examenului i s-a solicitat ca acesta să scrie, în prezența a doi profesori asistenți, deși condiția sa medicală nu îi permite acest lucru. La examenul de simulare la calculator a obținut nota 0.

Sușinerile reclamațiilor:

Inspectoratul Școlar al Municipiului București - Comisia Municipală București pentru examenul de evaluare

13. În punctul de vedere înregistrat 3585/07.06.2019, reclamatul invocă lipsa calității procesuale pasive în ceea ce privește accesibilizarea metodei de examinare la simularea examenului de bacalaureat, deoarece în conformitate cu art. 43 din Metodologia de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat, aprobată prin OMECTS nr. 4799/2010, alin (1), subiectele pentru probele scrise de examen se elaborează de către Centrul Național de Evaluare și Examinare.

14. Reclamatul precizează că fiului petentei, în baza Certificatului de Orientare Școlară și Profesională nr. 619/24.08.2017, i s-a repartizat profesorul itinerant de sprijin, acesta fiind numit responsabil de caz servicii psihoeducaționale pentru acesta.

15. Întrucât Ordinul comun nr. 1985/1305/5805/2016 din 4.10.2016 prevede ca echipa multidisciplinară din cadrul unității de învățământ la care este înscris elevul, coordonată de

responsabilul de caz, trebuie să se întâlnească în vederea întocmirii Planului de servicii individualizat pentru elevul cu CES, s-au întreprins toate demersurile necesare de către factorii educaționali implicați în procesul educațional.

16. Din declarația profesorului itinerant de sprijin și din adresele liceului la care învață fiul petentei, a reieșit că petenta a avut o atitudine ostilă, refuzând să-și dea acordul privind comunicarea datelor de contact, astfel încât elaborarea Planului de servicii personalizat nu a putut fi materializată.

17. În ceea ce privește accesibilizarea metodei de examinare la simularea examenului de bacalaureat, reclamatul precizează că Ministerul Educației Naționale, prin intermediul adresei 27091/16.03.2018, a transmis aprobarea Comisiei Naționale de Bacalaureat privind adaptarea condițiilor de susținere a simulării probelor scrise ale examenului de bacalaureat național în anul școlar 2017-2018, pentru fiul petentei.

18. În cadrul acestei adrese se specifică faptul că elevul poate redacta lucrările scrise la cele două probe ale simulării pe laptop/tabletă, în sală separată, supravegheat audio-video, în prezența a doi profesori asistenți, dintre care un cadru didactic cu specializarea informatică.

19. În vederea evaluării, lucrarea redactată se listează în sala în care a fost susținută proba, se copiază de către unul dintre profesorii asistenți pe foaie tipizată și se secretizează conform procedurilor aprobate în prezența candidatului. Timpul de redactare a lucrării scrise de către candidat se prelungește cu încă două ore.

20. Adresa primită de la Ministerul Educației Naționale a fost transmisă liceului la care învață elevul în vederea punerii în aplicare a celor menționate. În urma acestei adrese, liceul a transmis o adresă de informare prin care preciza că participarea elevului la simularea examenului național de bacalaureat din datele 19.03.2018 și 21.03.2018 s-a desfășurat conform aprobării Ministerului Educației Naționale.

21. Astfel, reclamatul consideră că ISMB, prin Comisia de Bacalaureat a Municipiului București și prin Comisia de organizare a simulării naționale din unitatea de învățământ, a respectat în totalitate prevederile art. 91 alin (4) din Metodologia de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat 2011, anexa 2 la OMECTS nr. 4799/2010, valabilă și pentru examenul de bacalaureat în anul 2018.

Centrul Național de Evaluare și Examinare (CNEE)

22. Prin punctul de vedere 518/05.02.2019, reclamatul invocă excepția lipsei calității procesuale pasive, competențele acestuia fiind în ceea ce privește elaborarea subiectelor pentru probe, organizarea simulării probelor scrise ale examenului de bacalaureat intrând în competența Comisiei de Bacalaureat a Municipiului București.

23. CNEE are obligația de a asigura subiecte unice pentru toți elevii iar adaptarea modalității de susținere a probelor de simulare a examenului, adaptarea curriculum-ului, a programei școlare la cerințele speciale ale elevului, nu reprezintă sub nicio formă atribuții ale CNEE.

24. Dacă adaptarea modului de desfășurare a probelor a fost realizată într-un mod care nu a permis fiului petentei să participe la simulare într-un mod corespunzător recomandărilor medicului coordonator, nu este culpa reclamatului.

25. Pe fondul cauzei, reclamatul precizează cadrul legal cu atribuții în spețele pentru elevi cu tulburare de învățare, deși petenta precizează că fiul său nu are tulburări de învățare ci dizabilitate neuro-locomotorie.

26. Conform art. 18 al metodologiei, obligația de a adapta procesul educativ- formativ la nevoile elevului cu tulburări specifice de învățare revine unității de învățământ doar pentru elevii pentru care a fost depus certificatul de orientare școlară și profesională.

V. Motivele de fapt și de drept

27. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează a analiza excepția calității procesuale pasivă invocată atât de Inspectoratul Școlar al Municipiului București cât și de Centrul Național de Evaluare și Examinare.

28. Colegiul director admite excepția lipsei calității procesuale pasivă a reclamatului Centrului Național de Evaluare și Examinare deoarece acesta asigură subiectele unice și nu modalitatea în care se organizează și se desfășoară simularea examenului de bacalaureat.

29. În ceea ce privește excepția calității procesuale pasivă invocată de către Inspectoratul Școlar al Municipiului București, Colegiul director o respinge având în vedere că acesta, prin Comisiile de specialitate, organizează și asigură buna desfășurare a examenului de simulare a bacalaureatului.

30. Conform art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, constituie discriminare, “orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

31. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director reține că pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) Existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile. În situația de față, tratamentul diferențiat constă în lipsa unei rampe de acces pentru persoanele cu dizabilități;

b) Existența unui criteriu de discriminare conform. art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare. Colegiul director reține că, în speța de față, criteriul de discriminare este cel de dizabilitate.

c) Tratatamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege, dreptul recunoscut de legea nr. 448/2006 republicată;

d) Tratatamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

32. Potrivit art. 11 din OUD 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, (1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză. (2) Prevederile alin. (1) se aplică tuturor fazelor sau etapelor din sistemul educațional, inclusiv la admiterea sau la înscrierea în unitățile ori instituțiile de învățământ și la evaluarea ori examinarea cunoștințelor.

33. Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Astfel, Colegiul director a analizat dacă există un tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare. Colegiul director constată că, din datele aflate la dosar, se invocă un tratament diferențiat în ceea ce privește accesul în locurile publice a persoanelor cu dizabilități prin asigurarea serviciilor sociale necesare persoanelor cu handicap.

34. Totodată, în conformitate cu art. 15 din Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (1) Persoanele cu handicap au acces liber și egal la orice formă de educație, indiferent de vârstă, în conformitate cu tipul, gradul de handicap și nevoile educaționale ale acestora.

(2) Persoanelor cu handicap li se asigură educația permanentă și formarea profesională de-a lungul întregii vieți.

35. Potrivit art. 19, în vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap în unitățile și instituțiile de învățământ, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

1. să promoveze și să garanteze accesul la educație și formare profesională al persoanelor cu handicap;

2. să asigure accesul la formele de educație permanentă, adaptându-le nevoilor educaționale ale persoanelor cu handicap.

36. Față de speța prezentă, Colegiul director are în vedere și **Cauza Çam împotriva Turciei**, caz în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului, analizând situația unei fete nevăzătoare neacceptată la admiterea la Conservatorul Național de Muzică, a hotărât că a fost încălcat art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, coroborat cu art. 2 din Protocolul nr. 1.

37. Astfel, în **Cauza Çam împotriva Turciei**, conducerea universității avea obligația să asigure instituirea unui cadru propice educației și instruirii care să poată răspunde nevoilor persoanelor nevăzătoare. Fiecare copil are propriile nevoi educaționale acest lucru este

valabil în special în cazul copiilor cu handicap. În domeniul educației, Curtea recunoaște că adaptarea rezonabilă poate lua diferite forme, atât materiale, cât și imateriale, pedagogice sau organizatorice, în ceea ce privește accesibilitatea arhitecturală la clădirile instituțiilor de învățământ, formarea cadrelor didactice, adaptarea programelor școlare sau echipamentele adecvate. În aceste condiții, Curtea subliniază că, în niciun caz, nu are sarcina de a defini mijloacele care trebuie folosite pentru a răspunde nevoilor educaționale ale copiilor cu handicap. În fapt, autoritățile naționale, datorită legăturilor directe și constante cu forțele vii ale țărilor lor, sunt, în principiu, mai în măsură decât instanța internațională să se pronunțe cu privire la situația și nevoile locale în acest sens.

38. În opinia Curții, este important, totuși, ca statele să fie deosebit de atente în ceea ce privește alegerile lor în acest domeniu, ținând seama de impactul acestora din urmă asupra copiilor cu handicap, a căror vulnerabilitate deosebită nu poate fi ignorată. Prin urmare, consideră că discriminarea pe motive de handicap include refuzul unei adaptări rezonabile.

39. Or, în speță, având în vedere documentele aflate la dosar, Curtea observă că instanțele naționale competente nu au încercat în niciun fel să identifice nevoile reclamantei și nici nu precizează în ce măsură cecitatea acesteia ar putea constitui un obstacol în calea accesului ei la o educație muzicală. Acestea nu au luat în considerare nici realizarea unor adaptări pentru a răspunde nevoilor educaționale speciale pe care le putea implica cecitatea reclamantei

40. Față de aspectele expuse mai sus, Colegiul director reține că petenta a informat Direcția de Sănătate publică a Municipiului București despre diagnosticul fiului său, elev la Liceul Teoretic Național, și a solicitat susținerea examenului de simulare BAC sub formă de test grilă. La rândul său, Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București a informat Ministerul Educației Naționale și Comisia Națională de Bacalaureat, Inspectoratele Școlare, despre condiția specială a elevului și despre necesitatea acestuia de a susține examenul sub formă de test grilă. Comisia Națională de Bacalaureat prin Inspectoratele Școlare ținând cont de documentația anterioară a omis să recomande susținerea examenului sub formă de test grilă.

41. Astfel, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, ar fi trebuit să individualizeze metoda de susținere a bacalaureatului condiției elevului, prin permiterea susținerii examenului sub formă de test grilă, astfel încât să se asigure egalizarea șanselor între elevi, în conformitate cu recomandarea medicului.

42. Colegiul director consideră că neadaptarea rezonabilă, în conformitate cu nevoile elevului, raportate la dizabilitatea acestuia constituie discriminare pentru a se asigura acces egal la educație pentru toți elevii, indiferent de tipul de dizabilitate.

43. Colegiul director constată că se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare prevăzute de art. 2 alin 1 și art. 11 alin (1) și (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

44. Totodată, recomandă Inspectoratului Școlar al Municipiului București, Liceului Teoretic Național, Centrul National de Evaluare si Examinare să adapteze rezonabil procesul educațional și de evaluare în funcție de nevoile educaționale și în raport cu tipul de dizabilitate pentru asigurarea accesului egal la educație.

45. Conform art. 26, alin. (1) al O.G. 137/2000, modificată, aflat în Capitolul III - Dispoziții procedurale și sancțiuni, contravențiile prevăzute la art. 2 alineatele (2),(4),(5) și (7), art. 6-9, art.10, art.11 alineatele (1),(3) și (6), articolele 12,13,14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică. Față de acest temei, Colegiul director aplică amenda contravențională de 3 000 lei Inspectoratului Școlar al Municipiului București.

46. De asemenea potrivit art. 26 alin.(2) Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești. Astfel, Colegiul director obligă Inspectoratul Școlar al Municipiului București să publice pe prima pagină a site-ul web al instituției, pe o perioadă de 30 zile, un rezumat al prezentei hotărâri de constatare a faptei de discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive a Centrului National de Evaluare si Examinare;
2. Respingerea excepției lipsei calității procesuale pasive a Inspectoratului Școlar al Municipiului București;
3. Faptele prezentate de către petentă reprezintă discriminare, conform art. 2 alin. (1) și coroborat cu art. art. 11 alin (1) și (2) din O.G. nr. 137/2000, unanimitate de voturi;
4. Sancționarea Inspectoratului Școlar al Municipiului București cu amendă contravențională în valoare de 3 000 lei potrivit art. 2 alin.1 coroborat cu art. 11 alin.1 și 2 din O.G. nr. 137/2000, pentru neadaptarea metodei de susținere a probei scrise la nevoile elevului;
5. Recomandă Inspectoratului Școlar al Municipiului București, Liceului Teoretic Național, Centrul National de Evaluare si Examinare să adapteze rezonabil procesul educațional și de evaluare în funcție de nevoile educaționale specifice și în raport cu tipul de dizabilitate, pentru asigurarea accesului egal la educație;
6. Obligă Inspectoratul Școlar al Municipiului București să publice pe prima pagină a site-ul <http://ismb.edu.ro/>, pe o perioadă de 30 zile, un rezumat al prezentei hotărâri de constatare a faptei de discriminare;
7. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

La Administrația Sectorului 2 a Finanțelor Publice pentru Persoane Juridice, cu sediul în

București, Strada C. A. Rosetti 39, București, conform **Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor**. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. 10 al **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Data redactării: 18.04.2019

M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.